

# РЕШЕНИЕ

№ 2255

гр. София, 07.04.2014 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 13  
състав,** в публично заседание на 25.02.2014 г. в следния състав:

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Николай Ангелов**

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **34** по описа за **2014** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.145 и сл. от АПК във вр. с чл. 10, ал.5 от ЗСПД  
Образувано е по жалба на К. Б. Й. от [населено място] против Заповед № 2450 от 14.10.2013г. на Директора на ДСП-район К. село, филиал В., съдържащо отказ да се предостави семейна помощ на основание чл. 10а, ал. 2 т.4 от ЗСПД на детето й М. Б. Й..

Твърди, че постановеният административен акт е в противоречие с закона-чл.10а ал.2 т.4 от ЗСПД и тълкуването,което административният орган е дал на посочената разпоредба противоречи на Конституцията,на международно правни актове и създава предпоставки за дискриминационно отношение,доколкото детето й М. не е припознато,същата няма сключен брак,поради което и е единственият жив родител на посоченото дете.

При горните фактически твърдения моли съдът да отмени като незаконосъобразен постановения отказ със Заповед № 2450 от 14.10.2013 г. на Директор ДСП - район К. Село, филиал В..

Ответникът чрез своя процесуален представител счита жалбата за неоснователна и моли да се отхвърли като такава.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235 ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК, събраните и приети по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна, следното:

Фактите по спора са следните:На 30,09,2013год К. Б. Й. подала молба декларация за получаване на целева помощ за ученика М. Й.,като декларира,че е

неомъжена, детето ѝ е записано за пръв път в държавно училище за учебната 2013-2014, посочила, че претендира помощта везависимо от дохода, посочила номер на банковата си сметка. Представила удостоверение за раждане от 05.09.2009 год-стр.15, съгласно което бащата на М. Б. Й. е неизвестен, както и удостоверение №572/ 30.09.2013 год на 121 СОУ Г. И. С., съгласно което М. Б. Й. е записано като ученик в подготвителна група за задължителна предучилищна подготовка. На дата 30.09.2013 год ДСП К. Село уведомило жалбоподателката, че следва да представи удостоверение за наследници, удостоверение за семейно положение. Върху уведомителното писмо е написано на ръка „Декларира, че е вдовица” с подпис на социалния работник. Към преписката е приложена извадка от регистър НБД Население, съгласно което К. Б. Й. е неомъжена.

При тази фактическа обстановка на дата 14.10.2013 год Директорът на ДСП К. село, филиал В./стр.12/ издал Заповед № 2450, с която отказал социална помощ за дете на основание чл.10 а ал.4 т.2 от ЗСПД, тъй като детето М. е неприпознат и не са представени необходимите документи по чл.31 ал.2 т.8 и 9 от ППЗСПД.

Й. била уведомена за същата на дата 5.11.2013 г. Оспорила по административен ред изричния отказ, който бил потвърден от Директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане - С.-град” с Решение № РД -01-610/04.12.2013 г., за което няма данни да е получено от нея. Жалбата до съда е подадена чрез административния орган на 27.12.2013.

От правна страна, съдът приема следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от лице с активна процесуална легитимация по смисъла на чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу подлежащи на оспорване индивидуални административни актове съгласно чл. 10, ал.5, във вр. с чл. 10а, ал.4 т.2 от ЗСПД и пред местно компетентния административен съд. Същата отговаря на изискванията на чл. 150 и чл. 151 от АПК, приложими по силата на чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

Съобразно изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извърши пълна проверка на административния акт в обжалваната част относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът.

В конкретния случай процесната заповед е издадена от компетентен административен орган по смисъла на чл. 10, ал. 4 от ЗСПД, съобразно постоянния адрес на заявителя. Спразена е предвидената в закона писмена форма на акта, който съдържа реквизитите по чл. 59, ал. 2 от АПК. Административният орган е посочил правните основания за издаване на акта, а фактическите такива се установяват от документите, които са представени от правоимащото лице и които се съдържат в преписката. Не са налице съществени нарушения на административнопроизводствените правила при издаване на акта, които да послужат като основание за неговата отмяна.

Относно приложението на материалния закон съдът намира следното:

Съгласно чл.10а ал.1 във вр. ал. 4 т.2 от ЗСПД На семействата, чиито деца са записани в първи клас на държавно или общинско училище, се отпуска еднократна целева помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година. При условията на ал. 1, 2 и 3 еднократната целева помощ се предоставя в пари и/или под формата на социални инвестиции независимо от дохода на семейството за .... деца с един жив

родител;Съгласно §1 т.9 "Дете с един жив родител" е ненавършило пълнолетие дете, както и навършилото пълнолетие, ако продължава да учи, до завършване на средното образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст, на което единият от родителите (осиновителите) е починал и което се отглежда от другия родител (осиновител), в случай че не е сключил граждански брак.

По делото няма спор, че детето на жалбоподателката М. не е ненавършил към настоящия момент 20 години,че същият е записан като ученик в първи клас в държавно училище и не е припознат,доколкото в справката от база данни Население не е посочен родител на детето М. освен майка му,а същото се установява и от приетия акт за раждане.

Причина за постановения отказ е чл.31 ал.2 т.8 и 9 от ППЗСПД-а именно,че жалбоподателката не е представила удостоверение за наследници и удостоверение за семейно положение.

Според чл.1 от ЗСПД, в сила от 01.01.2006 г., този закон урежда условията за придобиване правото на семейни помощи при бременност, раждане и отглеждане на деца, формите и реда за тяхното предоставяне. С оглед на това обществените отношения, които регулира нормативната уредба на закона, са свързани с придобиване на помощи за семейството, в случая за отглеждане на деца.

Съгласно параграф 1 от този закон „ Семейството” включва съпрузите,ненавършилите пълнолетие деца, както и навършилите пълнолетие, ако продължават да учат, до завършване на средното им образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст (родени, припознати, осиновени, доведени, заварени, с изключение на сключилите брак). Настоящата съдебна инстанция като споделя практиката на Върховен административен съд по адм.д.№ 4005 от 2013г. на VI отд. приема, че законодателят не прави разлика между деца, отглеждани в семейства по смисъла на § 1 т. 1 от ДР на ЗСПД, и деца, отглеждани от родители, които нямат сключен граждански брак. Не може да бъдат поставени в по-неблагоприятно положение деца на родители, които не са съпрузи, не живеят заедно или деца, които не са припознати от бащата. При тези съображения съдът намира, че и майка с две деца, които не са припознати т.е бащата е неизвестен формира семейство по смисъла на пар. 1, т.1 от ДР на ЗСПД. Няма спор по делото и в горния контекст, че децата са с един жив родител, тъй като другият е неизвестен.

Съдът счита, че изложеното в оспореният административен акт, обективиращ отказ от предоставяне на семейна помощ противоречи на т. 1 на чл. 3 от Конвенцията за правата на детето, приета от ОС на О. на 20.11.1989 г., ратифицирана с решение на В. от 11.04.1991 г. - ДВ, бр. 32 от 23.04.1991 г., в сила от 3.07.1991 г. и съставляваща част от законодателството на Република Б.. Това е така, защото с отказа се накърняват висшите интереси на детето. Същите следва да се съблюдават независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. Затова след като законодателят е приел, че е уместно държавата да се погрижи за децата на преживелия съпруг, уместно е законодателят да се погрижи за всички деца с един родител, без значение дали другият е починал или децата са неприпознати. Само по този начин настоящата инстанция счита, че ще се гарантират правата и законните интереси на всички деца на

територията на страната, които се отглеждат само от един жив родител.

В конкретния случай съдът намира, че все от съображения за социална справедливост не може да има приоритетно значение правото на едно дете да се развива физически и социално по здравословен и нормален начин, родителят, на който е единствения жив родител според чл.10а, ал.4 т.2 от ЗСПД, в смисъла, в който е вложен в оспорената заповед, пред развитието на деца, които са с един жив родител, но на които другият е неизвестен, или същите не са припознати от своя баща. Подобно разбиране и тълкуване на правната норма на чл.10а, ал.4 т.2 от ЗСПД, в релевантната към датата на подаване на молбата-декларация редакция на закона, ще дискриминира живия родител по социален признак, на когото децата не са припознати.

По замисъла си семейните помощи за деца са особен вид социални помощи, които се различават от социалните помощи в системата на социалното осигуряване (Решение № 2 от 2006 г. по к.д. № 9 от 2005 г. на Конституционния съд на Република Б. и Решение № 3 /27,06,2013год по к.д. № 7/2013). Оттук следва, че концепцията, на която стъпва уредбата на семейните помощи за деца, не е същата, на която стои социалното подпомагане в тесния смисъл на думата. Най-същественото за социалното подпомагане се състои в това, че то е елемент от социалната политика на държавата по насърчаване и закрила на семейството, майчинството и децата (чл. 14 от Конституцията) и част от формулираното в Конституцията, с оглед характера ѝ на социална държава, изискване да подпомага родителите при осъществяването на тяхното право и задължение да отглеждат и възпитават децата си (чл. 47, ал. 1 от Конституцията). Затова и тя се финансира изключително от държавния бюджет. В съответствие с конституционната уредба ЗСПД урежда материята, като застава на позицията, че в центъра на държавната политика на подпомагане отглеждането и възпитанието на децата е семейството в качеството му на естествена среда, в която тези процеси протичат, без да се свежда въпросът само до възможностите на родителите или да се гарантира еднаквата грижа за децата в тази среда. На същата позиция стои и международноправната уредба (чл. 16 от Европейската социална харта (ревизирана). От своя страна семейството е особена социална и правна структура (чл. 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права; чл. 23 от Международния пакт за граждански и политически права) и включва съвместно живеещите родители, които не е задължително да бъдат съпрузи, и ненавършилите пълнолетие деца, а специално според ЗСПД децата до навършване на 20 години. Член 47, ал. 1 от Конституцията постановява, че отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. Специално, колкото се отнася до семейните помощи за деца, ангажиментът на държавата надхвърля така установеното от Конституцията и допуска някои семейни помощи за деца да се предоставят и след навършването на тяхното пълнолетие, но до определена възраст.

Именно защото в случая жалбоподателката с двете ѝ деца съставлява семейство, то и създадената в полза на определена група, по-специално децата, останали с един жив родител, привилегия, а именно отпадане на доходния критерий при предоставяне на семейни помощи за деца, трябва да се разпростре за всички деца, които се отглеждат от един родител, защото те се намират в идентично положение, т.с. другият липсва, в случая защото е неизвестен.

Семейните помощи за деца се предоставят на семейството и затова въпросът, дали съществува неравенство, трябва да се преценява от гледна точка на семейството като цяло в смисъла, който влага в него § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗСПД. С други думи, когато се съобразява дали е налице неравенство, или не ще трябва да се отчита материалното и социалното положение на семейството като среда, в която родителите отглеждат и възпитават децата си. И в двата случая при един жив родител, защото другия починал или защото другият родител не е припознал децата си, се касае за съществуване на семейство.

Поначало привилегиите, които се дават при семейните помощи за деца, са способ за подпомагането на семейства, които са засегнати от фактори, на които те не са в състояние да влияят, но се отразяват негативно, при това трайно и дълбоко, върху психическото и емоционалното състояние на техните членове. Тъкмо естеството на причината (трайно увреждане, смърт на родител) е основанието държавата да се намеси, за да гарантира относително равенство на грижата, от която се нуждае всяко дете. Също така обаче едно дете не може да бъде припознато, както е в случая от неговия баща, ако той не изяви желание за това. Другият родител също няма правни механизми за да задължи бащата да припознае своето дете или например да сключи граждански брак с майката. И в двата случая децата отглеждани от един родител имат едни и същи нужди и държавата следва да им осигури необходимата справедливост по отношение условията, в които да растат и да се отглеждат, тъй като помощите по чл.7, ал.9 от ЗСПД са за отглеждане на децата, а не за нуждите на живия родител.

Всъщност особено съществен аргумент на Конституционният съд на Р.Б. да отхвърли искането на омбудсмана на Републиката за противоконституционност на чл.10 а ал.4 т.2 от ЗСПД в частта „Жив родител” в решението си № 3/2,06,2013год по к.д. № 7/2013год е позицията че „Категория семейства, в което родител/осиновител сам отглежда детето си, е позната на нашето законодателство, макар и определянето ѝ да не е еднозначно. [Законът за семейните помощи за деца](#) говори за майка или самотен баща, които сами отглеждат детето си (§ 14 и 15 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗСПД - ДВ, бр. 23 от 2009 г.), и дава определение на "самотен баща-осиновител" като лице, което към момента на осиновяването не се намира в граждански брак §1 т.5 от ДР на ЗСПД. На подобна позиция застават и други закони, които регламентират сродна на [ЗСПД](#) материя. [Параграф 1, т. 21 от допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на заетостта](#) (обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; последно изм., бр. 15 от 2013 г.) посочва, че "самотен родител/осиновител" е лице, което поради вдовство, развод или неключен граждански брак само отглежда деца до 18-годишна възраст, както и след тази възраст, в случай че те продължават да учат, до придобиването на средно общо или професионално образование, но не по-късно от навършването на 20-годишна възраст. Тази дефиниция се разпростира и в нормативната уредба на социалното подпомагане, доколкото [§ 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане](#) (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г., последно изм., бр. 17 от 2013 г.) я възпроизвежда. Ако се приеме, че семейните помощи за деца са особен вид социално подпомагане или поне принадлежат към един и същи род социални помощи в широкия смисъл на думата, би могло да се поддържа, че така предложената дефиниция има място да бъде съобразявана и в отношенията по предоставянето на

семејни помощи за деца”.В този ред на мисли настоящият състав намира,че неприпознаването на детето М. от неговия баща/който е неизвестен за официалните административни органи-виж удостоверението му за раждане/ не би могло да влече неблагоприятни правни последици за него с оглед тълкуването на чл.10 а ал.4 т.2 от ЗСПД,доколото макар и възможността за припознаване да не е изключена за него до датата на навършване на пълнолетието,същият безспорно и фактически се отглежда в семейство с един жив родител-майка К., поради физическата и юридическа липса на друг родител.

При тези съображения настоящата съдебна инстанция преценява и с оглед на цялостната проверка, която извършва по чл.168 от АПК, че процесната заповед е издадена от компетентен орган, в предписаната от закона форма и при спазване на всички съществени административнопроизводствени правила, но е постановена в противоречие с целта на закона и с относимите материалноправни разпоредби. Предвид това оспореният административен акт се явява незаконосъобразен и като такъв следва да бъде отменен. Преписката трябва да бъде изпратена на компетентния административен орган за ново произнасяне, при съобразяване с мотивите в настоящото съдебно решение по тълкуване и прилагане на закона.

Воден от горното, съдът

#### Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по оспорването на К. Б. Й. Заповед № 2450 от 14.10.2013г. на Директора на ДСП-район К. село, филиал В., съдържащо отказ да се предостави семейна помощ на основание чл. 10а, ал. 2 т.4 от ЗСПД на детето й М. Б. Й..

ИЗПРАЩА преписката на компетентния орган- Директора на ДСП-район К. село, филиал В. за произнасяне по същество по молбата декларация на К. Б. Й. от 30.09.2013г. по реда на чл.10 а ал.4 т.2 от ЗСПД, съобразно мотивите в настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона.

Решението може да се обжалва пред Върховния Административен съд на Република Б. в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: